

SASKAŅOTS

Profesionālās izglītības
un nodarbinātības trīspusējās
sadarbības apakšpadomē 2008.gada
19.marta sēdē protokols Nr.2

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums - zivsaimniecības zivkopis.
2. Profesijas kods - 6151 01.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
- zivsaimniecības zivkopis veic pilna tehnoloģiskā cikla darbu zivju audzētavā vai dīķsaimniecībā, iegūst akvakultūras produkciju, veic tās nozveju un pirmapstrādi, sagatavo darba inventāru, iekārtas, baseinus un dīķus jaunam tehnoloģiskajam ciklam.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja sagatavot akvakultūras saimniecības inventāru un audzēšanas iekārtas darbam.
2. Spēja veikt ekonomiski pamatotus aprēķinus tehnoloģiskā ražošanas cikla nodrošināšanai.
3. Spēja novērtēt akvakultūras dzīvnieku vaisliniekus un iegūt dzimumproduktus.
4. Spēja nodrošināt inkubācijas procesu un veikt kāpuru audzēšanu optimālos apstākļos.
5. Spēja nodrošināt akvakultūras dzīvnieku barošanu, izvēloties barību un novērtējot barības kvalitāti.
6. Spēja novērtēt akvakultūras dzīvnieku veselības stāvokli, salīdzināt ar fizioloģiskajām normām, konstatēt saslimšanas gadījumus un sagatavot ihtiopatoloģisko materiālu nosūtīšanai uz laboratoriju.
7. Spēja īstenot akvakultūras dzīvnieku ārstniecības un profilakses pasākumus saskaņā ar veterinārārsta norādījumiem.
8. Spēja veikt dīķu un baseinu tīrīšanu un dezinfekciju.
9. Spēja nodrošināt akvakultūras dzīvnieku ziemošanu.
10. Spēja precīzi un sistemātiski aizpildīt dokumentāciju, kas saistīta ar akvakultūras audzēšanu, uzskaiti, nozveju, transportēšanu, realizāciju.
11. Spēja veikt krastu, dambju, aizsprostu nostiprināšanu un noteikt ūdens fizikāli – ķīmisko režīmu.
12. Spēja nodrošināt intensifikācijas pasākumus dīķsaimniecībās.
13. Spēja sadarboties ar kolēģiem, strādāt komandā, ievērojot saskarsmes pamatprincipus, un pieņemt lēmumus savas kompetences robežās.
14. Spēja veikt darba uzdevumus, izmantojot jaunākās darba metodes un pilnveidojot savas zināšanas un prasmes.
15. Spēja praktiski pielietot normatīvo aktu prasības, kas reglamentē zivkopības procesus, drošus darba paņēmienus un saudzīgu attieksmi pret dabu.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Noteikt akvakultūras objektu sugu.
2. Noteikt akvakultūras objektu veselības stāvokli.
3. Novērtēt ūdens vides piemērotību akvakultūras objektu audzēšanai.

4. Izmantot tehnoloģiskajām prasībām atbilstošas dīķus vai audzēšanas iekārtas.
5. Sagatavot akvakultūras objektu zvejas rīkus un aprīkojumu darbam.
6. Audzēt akvakultūras dzīvniekus.
7. Veikt akvakultūras dzīvnieku nozveju.
8. Uzglabāt un sagatavot akvakultūras produkciju realizācijai.
9. Noteikt akvakultūras dzīvnieku skaitu audzēšanai attiecīgās platības ūdenstilpē.
10. Aprēķināt barības devas.
11. Barot akvakultūras dzīvniekus.
12. Organoleptiski novērtēt barību (izskats, smarža, garša).
13. Identificēt, novērtēt un uzlabot dabisko barības bāzi.
14. Sagatavot transportēšanai un transportēt akvakultūras dzīvniekus.
15. Novērtēt mikroorganismu ietekmi uz cilvēkiem, dzīvniekiem un apkārtējo vidi.
16. Atšķirt izplatītākās akvakultūras dzīvnieku slimības pēc klīniskajām pazīmēm.
17. Izvēlēties audzēšanas iekārtu un dīķu dezinfekcijai nepieciešamos līdzekļus.
18. Veikt objektu dezinfekciju.
19. Izvēlēties dīķu mēslošanai nepieciešamā mēslošanas līdzekļus, aprēķināt daudzumu un veikt mēslošanu.
20. Plānot un organizēt sava darbu.
21. Racionāli izmantot darba inventāru un iekārtas.
22. Veikt darba inventāra un iekārtu apkopi.
23. Ievērot darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus.
24. Sniegt pirmo palīdzību.
25. Novērtēt tehnoloģisko procesu ietekmes uz apkārtējo vidi.
26. Orientēties pašvaldību uzdevumos vides pārvaldes un aizsardzības jautājumos.
27. Strādāt patstāvīgi.
28. Pašizglītoties.
29. Veidot pozitīvu saskarsmi.
30. Profesionāli komunicēties.
31. Strādāt grupā.
32. Elastīgi risināt problēmsituācijas.
33. Iegūt, atlasīt, izvērtēt un pielietot informāciju.
34. Spēja sevi reklamēt.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. ģeodēziskie mērījumi;
 - 1.2. rasēšanas pamati;
 - 1.3. celtniecības materiāli un iekārtas;
 - 1.4. sanitārtehnisko darbu tehnoloģijas pamati;
 - 1.5. akvakultūras dzīvnieku rases, to raksturojums;
 - 1.6. nelaimes gadījumu klasifikācija, galvenie faktori;
 - 1.7. arodslimības, to cēloņi;
 - 1.8. grāmatvedības pamati komercdarbībā;
 - 1.9. komersanta darba organizācija.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. akvakultūras dzīvnieku kustību orgāni;

- 2.2. akvakultūras dzīvnieku iekšējā uzbūve un orgānu funkcijas (elpošanas, gremošanas, asinsrites, vairošanās un izvadorgānu, nervu sistēmas, maņu orgānu);
- 2.3. akvakultūras dzīvnieku optimālā vide;
- 2.4. infrastruktūras prasības akvakultūras audzēšanai baseinos;
- 2.5. akvakultūras produkcijas uzglabāšana;
- 2.6. selekcijas darbs pilnsistēmas zivju audzētavā;
- 2.7. akvakultūras dzīvnieku selekcijas teorētiskie pamati, selekcijas metodes;
- 2.8. akvakultūras dzīvnieku audzētavas laboratorijas izveides pamatnosacījumi;
- 2.9. mikrobioloģijas pamati;
- 2.10. darba tiesiskās attiecības;
- 2.11. darba aizsardzība;
- 2.11. zemes lietotāju pienākumi un tiesības;
- 2.12. komercdarbības formas, darbības uzsākšana;
- 2.13. komercdarbības plānošanas un finansēšanas pamati.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas pielietojšanas līmenī:

- 3.1. akvakultūras dzīvnieku ārējā uzbūve;
- 3.2. akvakultūras dzīvnieku audzētavas izveides priekšnosacījumi;
- 3.3. ūdens kvalitātes prasības un ūdens piegāde;
- 3.4. vaislinieku ieguve baseinos;
- 3.5. vaislinieku novērtēšana pēc to piemērotības dzimumproduktu ieguvei;
- 3.6. vaislinieku izturēšana, hormonālā stimulācija un dzimumproduktu ieguve;
- 3.7. ikrų apaugļošana un inkubācijas tehnoloģija;
- 3.8. pasākumi kāpuru izšķilšanās laikā;
- 3.9. akvakultūras dzīvnieku kāpuru inkubācija;
- 3.10. akvakultūras dzīvnieku mazuļu audzēšana un uzskaitē;
- 3.11. akvakultūras dzīvnieku mazuļu barošana;
- 3.12. barības daudzuma aprēķins;
- 3.13. akvakultūras dzīvnieku nozveja baseinos un uzskaitē;
- 3.14. akvakultūras dzīvnieku transportēšana;
- 3.15. akvakultūras dzīvnieku kaušana un pirmapstrāde;
- 3.16. produkcijas uzglabāšana;
- 3.17. dīķu uzpildīšana un nolaišana;
- 3.18. akvakultūras produkcijas ražošanas jaudas aprēķins;
- 3.19. nārsta, audzēšanas, ganību, ziemošanas dīķi, speciāla pielietojuma dīķi (karantīnas, izolators, vaislinieku, remonta mazuļu dīķi);
- 3.20. nārsta dīķu sagatavošanas darbi;
- 3.21. vaislinieku atlase, nārsta stimulēšana, pasākumi nārsta laikā;
- 3.22. akvakultūras dzīvnieku audzēšana dīķos;
- 3.23. dīķu dabiskā barības bāze, tās uzlabošana;
- 3.24. nezāļu zivis, to apkarošana;
- 3.25. akvakultūras dzīvnieku nozveja dīķsaimniecībās;
- 3.26. akvakultūras dzīvnieku ziemošana;
- 3.27. dīķsaimniecības un baseinu inventārs, tā remonts;
- 3.28. akvakultūras dzīvnieku vaislinieku audzēšana;
- 3.29. akvakultūras dzīvnieku slimības;
- 3.30. akvakultūras dzīvnieku slimību profilakses pasākumi;
- 3.31. akvakultūras dzīvnieku dabiskie ienaidnieki;
- 3.32. vides aizsardzība;

- 3.33. nelaimes gadījumi akvakultūras saimniecībā, pirmās palīdzības sniegšana;
- 3.34. darba vietas organizēšana;
- 3.35. datora lietošana, biroja lietotnes;
- 3.36. profesionālā komunikācija;
- 3.37. profesionālā terminoloģija valsts valodā un svešvalodā.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
1. Veikt sagatavošanas darbus akvakultūras saimniecībā pirms tehnoloģiskā cikla uzsākšanas	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. sagatavot akvakultūras saimniecības inventāru darbam; 1.2. sagatavot audzēšanas iekārtas un dīķus jaunam tehnoloģiskajam ciklam; 1.3. veikt optimālā vaislinieku skaita aprēķinus, pamatojoties uz saimniecības reālo kapacitāti (ražošanas jaudām); 1.4. piedalīties vaislinieku ieguvē; 1.5. novērtēt vaisliniekus; 1.6. pārvietot vaisliniekus uz akvakultūras saimniecību.
2. Veikt pilnu tehnoloģisko ciklu akvakultūras uzņēmumā	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. no atlasītajiem vaisliniekiem iegūt ikrus un veikt to apaugļošanu; 2.2. veikt apaugļoto ikru uzskaiti; 2.3. veikt apaugļoto ikru inkubāciju, nodrošinot optimālos apstākļus; 2.4. veikt kāpuru audzēšanas optimālā blīvuma aprēķinu; 2.5. veikt izšķīlušos kāpuru uzskaiti un pārvietošanu uz turpmākās izturēšanas baseiniem; 2.6. sastādīt barošanas grafiku pa mēnešiem, balstoties uz audzēšanas cikla beigās vēlamo akvakultūras dzīvnieku svaru; 2.7. veikt nepieciešamā barības daudzuma aprēķinu; 2.8. veikt akvakultūras dzīvnieku barošanu; 2.9. veikt kontrolzveju; 2.10. veikt ūdens kvalitātes monitoringu; 2.11. veikt barības kvalitātes monitoringu; 2.12. veikt akvakultūras dzīvnieku veselības stāvokļa monitoringu; 2.13. informēt par zoonožu uzliesmojuma draudiem; 2.14. veikt bojāgājušo akvakultūras dzīvnieku utilizāciju; 2.15. veikt nepieciešamā inventāra apskati, remontu un sagatavošanu nozvejai; 2.16. veikt akvakultūras dzīvnieku nozveju un pārvietošanu.
3. Veikt darbus tehnoloģisko ciklu starplaikā un noslēgumā	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. veikt audzēšanas baseinu un/vai dīķu tīrīšanu; 3.2. veikt audzēšanas baseinu un/vai dīķu dezinfekciju; 3.3. veikt dīķu meliorācijas darbus; 3.4. veikt akvakultūras dzīvnieku ziemošanas monitoringu.

4. Sagatavot akvakultūras produkciju realizācijai	4.1. veikt nestandarta akvakultūras produkcijas brāķēšanu; 4.2. veikt akvakultūras dzīvnieku kaušanu; 4.3. veikt akvakultūras produkcijas pirmapstrādi; 4.4. veikt akvakultūras produkcijas uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām; 4.5. veikt normatīvajiem aktiem atbilstošu akvakultūras produkcijas realizāciju.
5. Sagatavot ražošanas dokumentāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām	5.1. sastādīt dežūru grafiku katram mēnesim; 5.2. iekārtot un aizpildīt reģistrācijas žurnālu; 5.3. aizpildīt akvakultūras dzīvnieku audzēšanas, uzskaites, nozvejas, transportēšanas, realizācijas un ielaišanas dokumentāciju; 5.4. sastādīt uzskaites un atskaites dokumentāciju par paveikto darbu.
6. Veikt dīķu un audzēšanas iekārtu ekspluatāciju atbilstoši audzēšanas tehnoloģijai	6.1. veikt darbus krastu, dambju, aizsprostu nostiprināšanai un kopšanai; 6.2. sekot ūdens līmeņa režīmam un caurtecei; 6.3. noteikt ūdens kvalitātes atsevišķus parametrus (pH, skābekļa daudzumu un temperatūru); 6.4. veikt dīķu applāšanu; 6.5. veikt dīķu mēslošanu, kaļķošanu; 6.6. veikt dīķu dezinfekciju;
7. Ievērot veterinārās prasības	7.1. noteikt zivju veselības stāvokli un saslimšanas gadījumus pēc to klīniskām pazīmēm; 7.2. sagatavot ihtiopatoloģisko materiālu nosūtīšanai uz laboratoriju; 7.3. veikt zivju ārstniecības un profilakses pasākumus saskaņā ar veterinārārsta norādījumiem.
8. Ievērot darba aizsardzības prasības	8.1. ievērot darba drošības normatīvo aktu prasības veicot darba pienākumus; 8.2. ievērot ugunsdrošības noteikumus; 8.3. ievērot elektrodrošības noteikumus; 8.4. sniegt pirmo palīdzību; 8.5. ievērot personīgo un ražošanas higiēnu; 8.6. orientēties darba likumdošanā; 8.7. ievērot vides aizsardzības prasības.
9. Turpināt pašizglītību	9.1. piedalīties semināros; 9.2. sadarboties ar kolēģiem; 9.3. piedalīties pieredzes apmaiņā; 9.4. izmantot darbā jaunāko profesionālo literatūru.

Zivsaimniecības zivkopja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Augusts Ārens – Biedrība „Latvijas vēžu un zivju audzētāju asociācija” valdes priekšsēdētājs;

Rauls Bertrands – Valsts zivsaimniecības pārvaldes vecākais referents;

Andis Mitāns – Latvijas Zivju resursu aģentūra laboratorijas vadītājs;

Silvija Smirnova - Lūznavas Profesionālā vidusskola, profesionālo zivkopības priekšmetu skolotāja;

Mārīte Novika - Lūznavas Profesionālā vidusskola metodiķe.

Zivsaimniecības zivkopja profesijas standarta eksperti:

LR Zemkopības ministrija - Valsts sekretāre D.Lucaua;

Lauksaimnieku organizācijas sadarbības padome – Valdes priekšsēdētāja vietnieks A.Veide